

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
(judecător Sergiu Suvac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Anatolie Minciuna, Viorica Mihaila, Victoria Sîrbu)

Î N C H E I E R E

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele completului

Judecători

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Crețu Maria,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA "Termoelectrica", în
interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 199 împotriva Mariei Crețu cu privire
la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, prin care a fost admis
apelul declarat de SA "Termoelectrica", casată hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana
din 17 iulie 2017 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost parțial admisă,

c o n s t a t ă:

La 27 martie 2017, SA "Termoelectrica" s-a adresat în instanță cu acțiune oblică, în
interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr.199, solicitând încasarea datoriei
pentru consumul energiei termice în sumă de 7 604,15 lei, acumulată pentru perioada
octombrie 2001-decembrie 2016 și a taxei de stat achitate la depunerea acțiunii (f.d. 4-8).

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, în baza contractului de livrare a energiei
termice în apă caldă nr.199 din 15 octombrie 2004, încheiat între Societatea pe Acțiuni
„Termoelectrica” (până la redenumire, societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu
Termoficare nr. 2” din Chișinău, succesorul în drepturi al societății pe acțiuni „Termocom” în
procedura falimentului) și Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr.199, ultima și-a asumat
obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate. Din cauza
neonorării obligațiilor de plată, datoria Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr.199, la
data de 28 noiembrie 2016, la consumul de energie termică constituia suma de 88526,59 lei.

A mai menționat că, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr.199 nu a acționat-o în
judecată pe pârâta Crețu Maria, pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în sumă
totală de 7604,15 lei, pentru perioada octombrie 2001 - decembrie 2016, din cauza lipsei
mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și a altor cheltuieli de judecată. În
consecință, CCL-199 a omis exercitarea drepturilor și acțiunilor sale, fapt care îl pune în

imposibilitate de a achita creanțele sale față de SA "Termoelectrica", devenind de fapt debitorul SA "Termoelectrica", cu riscul de a nu-și putea satisface creanțele. În scopul evitării insolvabilității debitorului reclamantul a recurs la institutul acțiunii oblice.

Reclamantul a precizat că, Crețu Maria este proprietara apartamentului nr. 1 din mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, nr. 16/2, pentru care Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 199 a deschis un cont în vederea beneficiarii de servicii comunale. Astfel, pentru perioada octombrie 2001 - decembrie 2016, locatara apartamentului nominalizat a acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 7604,15 lei, pe care refuză să o achite.

Remarcă faptul că apartamentul pârâtei este debransat de la sistemul centralizat de încălzire, iar calculul datoriilor se bazează pe prevederile legale exprese stipulate în pct. 8 și 81 din Anexa 7 la Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002, prin care se menționează că în cazul deconectării/reconectării individuale de la/ la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 20%, din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului, luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentație cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii.

La 30 mai 2017, SA "Termoelectrica" a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând încasarea datoriei în mărime de 8368,91 lei în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 199 pentru perioada 31 august 2012 - 31 martie 2017, precum și încasarea din contul pârâtei Crețu Maria, în beneficiul SA "Termoelectrica", a taxei de stat în sumă de 270 lei (f.d. 70).

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza art. 572, 514, 601 Cod Civil al RM.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 17 iulie 2017, acțiunea înaintată de către SA "Termoelectrica", în interesele CCL-199, către Crețu Maria cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 81, 84-88).

La 18 iulie 2017, SA "Termoelectrica" a declarat apel împotriva hotărârii Chișinău, sediul Ciocana din 17 iulie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii reclamantului (f.d. 90).

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 13 decembrie 2017, a admis cererea de apel declarată de SA "Termoelectrica". S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 17 iulie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către SA "Termoelectrica", în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr.199 către Crețu Maria cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și emisă o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către SA "Termoelectrica", în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 199 împotriva Mariei Crețu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Crețu Maria, în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 199, cu titlul de datorie pentru consumul energiei termice, pentru perioada 01.02.2016 – 31.03.2017, în mărime de 2 038,35 lei. S-a încasat de la Crețu

Maria, în beneficiul SA ”Termoelectrica”, cheltuielile de judecată, ce țin de achitarea taxei de stat, proporțional părții admise din acțiuni, în mărime de 472,50 lei (f.d. 178-187).

Colegiul Civil a considerat eronată concluzia primei instanțe privind netemeinicia acțiunii pe motiv că pârâta Crețu Maria este debransată de la încălzirea centralizată a blocului și sistemul centralizat de apă caldă, iar coloanele de tranzit sunt izolate, deoarece, chiar și în cazul debransării apartamentului de la sistemul centralizat de încălzire, în condițiile în care apartamentul este tranzitat de țevi tranzitorii, iar blocul este dotat cu etaj tehnic și subsol precum și spații de încălzire comună, legiuitorul a stabilit plata pentru energie termică, care se calculează potrivit Hotărârii de Guvern nr. 191 din 19 februarie 2002.

Astfel, stabilindu-se cu certitudine faptul, că sunt întrunite cele trei condiții stabilite de Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, cu modificările introduse prin Hotărârea Guvernului nr. 707 din 20 septembrie 2011, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău, a conchis că facturarea spre plată a serviciilor de energie termică la caz, urmează a fi efectuate anume în baza Hotărârii de Guvern sus enunțate.

Colegiul Civil a apreciat ca fiind eronată și concluzia primei instanțe privind respingerea acțiunii, pe motiv că la caz este o hotărâre irevocabilă din 11 aprilie 2013, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de CCL-199 către Crețu Maria privind încasarea datoriei pentru energia termică, deoarece prin hotărârea dată s-a respins pretențiile de încasare a datoriei pentru perioada 22 august 2009-01 august 2012, pe când în prezentul litigiul reclamantul solicită încasarea datoriei pentru altă perioadă și anume, pentru perioada 31 august 2012 – 31 martie 2017. Colegiul Civil consideră că prima instanță eronat a pus la baza litigiului dat, hotărârea Judecătoria Ciocana din 25 ianuarie 2013, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de către CCL-199 către Crețu Maria ca fiind tardivă și neîntemeiată, deoarece la caz, suntem în prezența acelorași părți dar cu alt obiect și temei al acțiunii.

Eronată a fost apreciată și concluzia primei instanțe care statuează că reclamantul nu a ținut cont de suprafața încălzită și facturată spre plată în raport cu alți locatari care dețin aceeași suprafață a apartamentului, dar în ordinele îndreptate spre plată se prevede o suprafață mai mică, or, aceste circumstanțe se combat prin factura îndreptată spre plată pe numele pârâtei eliberată în martie 2017, prin care se indică suprafața de 92,20 m.p și nu altă suprafață. În acest sens, Colegiul Civil a relevat că, deși, pârâta obiectează împotriva suprafeței indicate în facturile îndreptate spre plată, nici una din aceste facturi nu au fost contestate în modul prevăzut de lege.

Cu referire la argumentul pârâtei și concluziei primei instanță, precum că țevile ce tranzitează apartamentul pârâtei sunt izolate, Colegiul Civil l-a apreciat ca neîntemeiat și în acest sens a menționat că izolarea țevilor nu conduce spre eliberarea de plată, atâta timp cât plata prevăzută în pct. 8, 8/1, 8/2, 8/3 Anexa 7 la Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 se distribuie în următoarele cazuri; existența țevilor tranzitorii, existența subsolului, existența etajelor tehnice, existența spațiilor de uz comun care se încălzesc, nefiind exceptate de la plată apartamentele, care dețin țevi tranzitorii izolate. Or, la caz, potrivit actului prezentat de reclamant din 07 august 2017 se confirmă că apartamentul pârâtei din blocul locativ din str. P. Zadnipru, 16/2 compus din 9 etaje, 3 scări, este dotat cu etaj tehnic și subsol și este conectat

la sistemul termic centralizat cu distribuție superioară. Coloanele de distribuție tranzitează toate apartamentele de la etajul 9 până la etajul 1, inclusiv prin apartamentul pârâtei tranzitează opt țevi.

Un alt argument al pârâtei, preluat de prima instanță în favoarea respingerii cererii de chemare în judecată, privind temperatura joasă în apartament, de asemenea a fost respins de către instanța de apel, întrucât actele normative menționate mai-sus preved angajamentul proprietarului apartamentului debransat cu privire la menținerea în perioada sezonului de încălzire a temperaturii aerului interior de cel puțin +18 C, astfel nerespectarea acestei reguli de către proprietar nicidecum nu poate conduce spre eliberarea de plată a energiei termice a pârâtei.

În acest context Colegiul a conchis că pârâta odată ce nu beneficiază de încălzire centralizată, dar întrunește celelalte condiții statuate la anexa 7 a Hotărârii Guvernului nr.191 din 19.02.2002, nu poate fi scutită de la plata obligatorie prevăzută de lege.

Totodată, în motivarea soluției privind admiterea parțial a cererii de chemare în judecată, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău, a atras atenția asupra faptului că reclamantul în cererea de chemare în judecată pretinde încasarea datoriei pentru perioada 2012-2017 în mărime de 20%, din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului, luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri), care mențin în stare funcțională sistemele inginerești de alimentație cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii, însă, în baza pct. 8/1 al Hotărârii Guvernului sus enunțate, se atestă că consumatorul urmează să achite plata pentru încălzire în funcție de perioada facturată și anume, începând cu 01 octombrie 2012- se va achita 15% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului; începând cu 01 octombrie 2013 – 20% și începând cu 01 iunie 2016 - 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului. Astfel, s-a atestat că odată ce s-a solicitat încasarea datoriei pe perioada 2012-2017, pentru perioada solicitată, reclamantul urma să calculeze în mod diferențiat sumele îndreptate spre facturare (15%, 20%, 10%), în dependență de perioada de facturare costul energiei termice, deoarece actele normative preved în mod diferențiat coeficientul de calcul în dependență de an.

Astfel, Colegiul Civil a dispus încasarea din contul Mariei Crețu în beneficiul CCL-199, doar datoria în mărime de 2 038,45 lei acumulată, conform informației prezentate de către reclamant, datorie formată în perioada 01 februarie 2016 – 01 mai 2017, cu utilizarea coeficientului de calcul potrivit perioadei facturate, în corespundere cu Hotărârea de Guvern nominalizată., constatând că SA "Termoelectrica" a omis să prezinte calculul descifrat al energiei termice pentru perioada 31 august 2012 – 01 februarie 2016.

La 21 februarie 2018, Crețu Maria a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 17 iulie 2017 (f.d. 193-202).

În susținerea recursului, reiterând cele invocate în cererea de apel, recurenta a indicat că decizia instanței de apel este pasibilă de casare, deoarece aceasta fiind ilegală și nefondată, cu

constatări care sunt în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept ce au avut loc, cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Verificând argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Crețu Maria este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 22 martie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copie respective (f.d. 237).

La 19 aprilie 2018, reprezentantul intimatei, Musteață Cristina, din numele și interesele SA "Termoelectrica", a depus referință prin care a exprimat dezacordul cu cererea de recurs depusă de către Crețu Maria, invocând, în acest sens, că argumentele aduse de către recurentă sunt neîntemeiate și a solicitat de a considera ca fiind inadmisibil recursul declarat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 18944 (f.d. 188), decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 02 ianuarie 2018, astfel recursul depus la 21 februarie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de Crețu Maria, astfel temeiul stipulat la art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu sunt suficiente de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordine de apel, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Crețu Maria inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Crețu Maria se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

